

»Sedaj veš vse. Midva greva s čolnom še do starega Giovanija pod Tržičem, potem sva opravila svoje poslanstvo.«

Tiho kakor sta prišla, sta zginila. Tonek do jutra ni zaspal. Prečut in vročičnih oči je klepal mlinsko kolo in premišljeval, kaj mu je ukreniti. Da bi izdajavca z besedo, ne bi opravil ničesar, naznaniti ga oblastem ni kazalo, ker je bil njih za-

upnik. Torej kaj? — Trgovcu Brgantju bo nesel nazaj knjige in ga poprosil za svet. Natresel je hitro zadnjo vrečo koruze v lijak in se jel napravljati na pot. Morala bosta najti način, da se bo maščevala krivica. Tonek niti mislil ni nase, na oporoko, ki je pomenila zanj lepšo bodočnost. Preveč je bil še v njem živ spomin na oba prijatelja, ki ju je pokopala človeška zloba.

(Dalje prihodnjič.)

Franjo Čiček

Zgodbe o Tijeku Kijeku

3. Nehvaležnost je plačilo tega sveta

V goricah za gradom je živel viničar Martin. Vedno se je obregoval v svojo ženo Uršo, češ da so babe za nič na svetu, kuha da ni nobena umetnost in da le on kaj velja, ko ves dan koplje v vinogradu. Pa mu pravi Urša neki dan, da pojde ona na njegovo delo, on pa naj doma gospodinji, kuha in obenem napase kravo.

»To je pa že kaj«, si misli Martin in privoli. Urša odide na delo. Martin pospravlja doma in ko se že bliža poldan, se spomni, da mora skuhati kosilo. Komaj pa zakuri na ognjišču, mu šine v glavo, da je pozabil kravo napasti. Kaj sedaj?

»Eh, kaj«, si de Martin, stopi v hlev, odveže sivko in jo žene vkreber za hišo. Tam ji priveže na vrat dolgo vrv, vrže konec vrvi skozi dimnik in si ga pri ognjišču priveže okoli pasu ter začne kuhati. Šent pa so bile tisti dan muhe in komarji sitni, kakor še nikoli! Sivka brca in se otepava in nenadoma se ji spodrsne, kajti nesreča nikoli ne počiva, pa se prekotali z rebra v jarek poleg hiše. Vrv je sunila in se napela kakor struna, v istem hipu pa je potegnilo tudi ubogega Martina v dimnik. Toliko, da mu ni hrbta zlomilo.

Ko je zazvonilo poldan, pride Urša domov. Lahko si mislite, kakšen ob-

raz je napravila, ko je opazila kašo prismojeno, dedca pa nad njo v dimniku. Meneč, da se Martin norčuje in da je za šalo zlezal v dimnik, čeprav si kuri spodaj, se je Urša raztogotila in pograbila burklje ter ga začela neusmiljeno klestiti.

»Ježeš, pomagaj, pomagaj!« je tulil Martin ves sajast, a žena ni odnehala.

Ta čas pa pride mimo Tijek Kijek. Ko zasliši nemilo vpitje in zapazi kravo v jarku zamotano v vrv, seže urno v žep ter prereže s pipcem vrv in tako reši sivko. Ta hip je v dimniku nekaj strašno štrbunknilo. Martin je priletel iz dimnika z glavo naravnost v kašo, z nogami pa Urši na glavo. Tedaj se prikaže Tijek na pragu in zavpije:

»Stric Martin, kako pa pasete, da imate sivko privezano k dimniku? Komaj sem jo rešil.« Da ne bi Tijek tega storil. Kajti, ko je Martin spoznal, da ga je Tijek spravil v kašo in da bo sedaj vedela vsa vas, kako je on gospodinjal, pograbi pečne vile in hajd nad ubogega Tijeka. Tijek spozna opasnost položaja, steče naglo s praga, nato pa se kakor blisk vrže na tla. Martin, ki je drvel tik za njim, se spodtakne ob njem ter se prekobali preko Tijeka, kakor je dolg in širok. Preden se je Martin zopet pobral, je bil Tijek že za vinogradi, dočim se je Urša priprav-

ljala na dolgo pridigo. Od takrat Martin ni nikoli več gospodinjal, a tudi Urše ni več zmerjal.

4. Tijek je povabljen v grad

Nekoč se je vračal Tijek iz mesta, kamor sta ga poslala brata, da kupi še eno kozo. Pa je prišel prazen nazaj in srečal na cesti grofa.

»Kje si bil, Tijek?« ga vpraša grof.

»Na sejmu«, odvrne ta.

»Je bilo mnogo ljudi?«

»Jih nisem štel.«

»Po čem so bile krave?«

»Po blatu.«

»Po čem je prišla ena koza?«

»Po štirih.«

»Tijek, zakaj odgovarjaš tako neumno svojemu grofu?«

»Zakaj me pa izprašujete tako neumno?« Grof bi ga bil najraje premikastil. Vedel pa je, da ga Tijek ne bo čakal. Zato je požrl jezo in dejal:

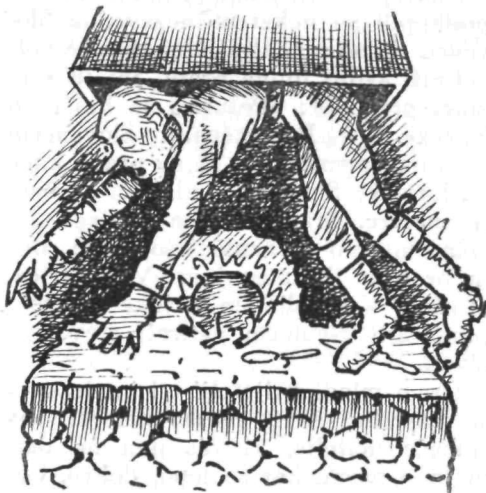
»Že dobro. Tijek, ti si mi vrl dečko. Pridi proti večeru v grad, dobiš nekaj, da boš komaj nesel,« in odide. Tijeku reč ni šla v glavo, vendar na grofov ukaz mora v grad. Kar bo, bo. Mogoče pa res kaj dobi.

Ko je prišel grof domov, ukaže oskrbniku, naj pelje Tijeka v klet, ko bo prišel, in ga tam pošteno namlati.

Popoldne se res prikaže Tijek v grajsčini. Oskrbnik ga prijazno sprejme, vzame skrivaj bikovko ter ga odvede v klet.

»Bova pokusila malo rujnega vinca. Tako so ukazali gospod grof, ker si jim tako lepo odgovarjal,« razlaga spotoma oskrbnik. Prideta do prvega soda in oskrbnik natoči Tijeku kozarec. Rav-

no tako pri drugem in tretjem. Sedaj pa dvigne oskrbnik nenadoma bikovko, da bi začel udrihati po Tijeku. Ta hitro spozna kočljivi položaj, v katerega je zašel, pa izdere pipo iz soda in prične kričati:

»Vino bo izteklo, vino bo izteklo!«

Oskrbnik takoj povesi bič in nevede, kaj bi, vtakne urno palec v sodovo luknjo, da bi zadržal vino. Tijek brž porabi to priliko, bunkne še pošteno po oskrbnikovem hrbtu in hiti iz kleti. — Gredoč pa opazi razdelano tele, hitro pograbi polovico in si jo vrže čez pleča ter pokrije s kožuhom. Tako prileze Tijek zopet na svetlo, kjer ga smehlja je in hudomušno vpraša grof, ki je čakal zunaj:

»No, ali kaj težko neseš, a?«

»Oh, gospod grof, pa še kako!« je odvrnil Tijek ter jo naglo brisal iz gradu. Tisti večer sta ga bila brata zelo vesela, četudj ni kupil koze.

(Dalje prihodnjič.)

Fr. Škulj

»Gor' čez izaro . . .«

Gotovo ste radovedni, zakaj naši rojaki na Koroškem tako hitro številčno nazadujejo. Obrazložiti vam hočem, le pazno prečitajte. Že prej sem omenil, da so koroški Slovenci nad 1100 let pod nemško oblastjo. Lepota slo-

venske zemlje je Nemce vedno bodla v oči. Pohlep po prilastitvi jim ni dal miru, zato so napeli vse sile, da bi dosegli svoj namen in zadostili svojim krivičnim željam. Vzeli so jim svobodo, odstranili njih vojvode, uvedli svo-